

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

| | |
|--|--|
| Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP | ZŠ Český Krumlov, Plešivec 249 |
| Jméno a příjmení ředitele | Mgr. Lukáš Boháč |
| Telefon na ředitele | 773 444 585 |
| E-mail na ředitele | lukas.bohac@zsplesivec.cz |

| | |
|---|--|
| Jméno a příjmení školního metodika prevence | Miroslav Novák |
| Telefon | 777 481 261 |
| E-mail | miroslav.novak@zsplesivec.cz |

| | |
|-------------------------------------|--|
| Jméno a příjmení výchovného poradce | Mgr. Viola Šimová |
| Telefon | 773 797 475 |
| E-mail | viola.simova@seznam.cz |

| | Počet tříd | Počet žáků/studentů |
|-----------------|------------|---------------------|
| ZŠ – I. stupeň | 10 | 233 |
| ZŠ - II. stupeň | 9 | 195 |
| Celkem | 19 | 428 |

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

SPJ – Sociálně patologické jevy

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE, PRO STANOVENÍ CÍLŮ PP

VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE

1. Sociální a jiné okolí školy

Naše škola je situována na sídlišti Plešivec v Českém Krumlově. Nejenom v blízkosti školy, ale i v celém městě se nachází mnoho možností rozptýlení v podobě restaurací, parků, hřišť a odlehlých míst, kde se setkává mládež bez dostatečného dohledu dospělých. Školu navštěvují žáci z různého sociálního prostředí, žáci z neúplných rodin a také z rodin, kde je rodinné zázemí velmi slabé. Většina našich žáků bydlí na sídlišti Plešivec a v nedalekém okolí. Žáci dojíždějí i z Větrní, Kájova apod. Vzhledem k pozici naší školy je možné i zde spatřit některé prvky rizikového chování dětí (kouření, marihuana).

2. Informace od pedagogů

Nežádoucí sociálně patologické jevy se dotýkají i žáků, kteří navštěvují naši základní školu. Primární prevenci je nutné zařadit již na prvním stupni základní školy. Je velmi důležité poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku. Nejvíce je zde rozšířen problém zneužívání legálních drog, ale také problém volného času, který děti tráví na internetu a u počítačových her. Dále pak v různé míře agresivita mezi žáky a netolerantní chování mezi nimi, které může přerůst v šikanu. Hlavním principem primární prevence na naší škole je osvojování si základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu, **hodnoty školy (spolupráce, komunikace, individualizace, odpovědnost, tolerance, důvěra)**, prevence proti návykovým látkám, prevence a bezpečnost na sociálních sítích a internetu, prevence a rozvoj dovedností, které vedou k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, šikany (včetně kyberšikany) a projevů agresivity. Stále častěji se objevuje potřeba věnovat pozornost také závislosti na počítači, hrách, sociálních sítích apod. S tím i souvisí riziko sociálních sítí, správná komunikace, nebýt na soc. sítích tak otevřený, nesdílet svoje soukromé fotografie apod.

3. Informace od rodičů

Informace od rodičů získáváme na třídních schůzkách a konzultacích, kde jsou rodiče informováni o akcích školy, o činnosti školního metodika prevence, o možnostech poradenství. Základní informace si učitelé a rodiče mění rovněž prostřednictvím webových stránek školy, kde jsou seznamováni s jednotlivými akcemi pro žáky, způsobem řešení možné šikany ve škole atd. Dále pak díky aplikaci Bakaláři a Školní program, kde se rodiče nebojí sdělit třídnímu učiteli, pokud cítí, že má jeho dítě nějaký problém. Je potřeba také věnovat důraz problematice kriminality, která se může objevovat v blízkém okolí školy, kdy jsou naši žáci, zatím jen ve výjimečných případech, vystavováni možnosti stát se objektem trestného činu či přestupku. O tomto jevu jsou rodiče a žáci informováni prostřednictvím konzultačních a třídnických hodin nebo přes web.

4. Informace od žáků

Ve většině tříd hodnotí žáci klima třídy i školy velmi pozitivně. Informace o názorech žáků získáváme od třídních učitelů, kteří mají zpravidla každý týden jednu vyučovací hodinu prostor na řešení třídních záležitostí. V těchto hodinách by se neměly řešit jenom problémy spojené se třídou, ale také budovat pozitivní klima ve třídě a dobré vztahy. Důležité je, že i samotní žáci, pokud spatřují v chování některých spolužáků problém, nás umí informovat. Chtějí sami, aby se některé věci (poškození školního majetku – především toalety chlapců a dívek, užívání lyftu aj.) neobjevovaly a byly řešeny.

Podněty od žáků jsou neprodleně řešeny i o přestávkách v průběhu celého školního týdne. Žáci nejčastěji upozorňují učitele na nevhodné chování spolužáků, špatné vztahy mezi sebou, nevhodné používání mobilních telefonů apod. Stejně tak upozorní i na nevhodné skupiny, které vznikají na sociálních sítích a kde dochází k pomluvám mezi spolužáky.

B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ DLOUHODOBÉ SITUACE

Cílem všech forem práce a aktivního působení v rámci preventivního programu je vychovat takového žáka, který je odpovědný za své chování v míře přiměřené jeho věku, je odolný vůči stresu, negativním vlivům a zážitkům, je schopný dělat samostatná správná rozhodnutí, je schopný řešit problém, popřípadě nalézt správnou pomoc k vyřešení problému a podílí se na tvorbě pozitivního prostředí a životních podmínek.

Cílem je vytvořit takové klima školy, které přispívá k pozitivnímu přístupu žáků k procesu vzdělávání. Dává jim tak základ pro jejich zdravý vývoj a žáci si do života odnášejí vzorce pro pozitivní chování. K tomu slouží i hodnoty školy (viz výše), které jsme si stanovili a snažíme se je žákům vštěpovat.

Bezpečné a zdravé prostředí ve škole vytváří předpoklady k tomu, aby škola byla schopna v případě výskytu rizikového chování toto neprodleně řešit.

Dalším úkolem je zajištění bezpečného prostředí v okolí školy ve spolupráci s rodiči žáků. Dále by měl být každý žák poučen o tom, jak se nestát obětí trestného činu či přestupku, jak se chovat, aby došlo ke snížení rizika.

Odstraňování nevhodného chování mezi žáky, posilování pozitivních vztahů mezi nimi. Zapojení celého pedagogického sboru do systému prevence. Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti.

Zaměření preventivního programu

Preventivní program zahrnuje aktivity prevence v těchto oblastech:

- Násilí a šikana
- Kyberšikana, kyberkriminalita
- Sociální sítě a internet
- Užívání návykových látek (včetně kouření a alkoholu)
- Bezpečná cesta do školy, pouliční kriminalita
- Bezpečné chování k sobě samému i okolí
- Poruchy příjmu potravy
- Záškoláctví
- Kriminalita, delikvence, vandalismus a jiné formy násilného chování

- Xenofobie, rasismus
- Gamblerství, závislost na počítačích
- Hodnoty školy – spolupráce, komunikace, individualizace, tolerance, odpovědnost, důvěra

C. PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLNÍ ROK 2023/24

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. V oblasti přímé práce pedagogů

Preventivní program je zaměřen na všechny žáky 1. – 9. ročníku. Na 1. stupni prolíná problematika SPJ všemi předměty. Proto by měli být všichni pedagogové seznámeni s úkoly PP. Každý z pedagogů je seznámen prostřednictvím porad o možnostech pomoci od metodika prevence naší školy, dále je poučen o tom, jak rozeznat jednotlivé druhy SPJ ale i prevencí, jak jí předcházet.

Funkci metodika prevence devátým rokem vykonává Mgr. Miroslav Novák. V roce 2016/2017 ukončil úspěšně studium v programu celoživotního vzdělávání obor Metodik prevence na JČU České Budějovice. I letos se bude věnovat preventivním aktivitám na 1. stupni. Počítáme dále i s panem J. Průchou z PPP v Č. Krumlově a se spoluprací SVP Spirála Český Krumlov, ICOS Český Krumlov, o. p. s., PORTUS Prachatice – Ing. Petr Šmíd, DOSVĚTA – Strakonice, aj.

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

1. Způsoby seznámení rodičů s činnostmi ŠMP, možnostmi spolupráce a PP

Konzultační hodiny a telefonní kontakty na metodika prevence a výchovného poradce mají žáci a rodiče na stránkách školy. Informace o preventivních aktivitách jsou zveřejňovány na školní nástěnce a dále jsou k dispozici na webových stránkách školy (v rámci týdenních plánů).

Dále je rodič o možnostech spolupráce s metodikem prevence nepravidelně informován prostřednictvím plánu jednotlivých tříd.

2. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

(Výlety, dny otevřených dveří, táborák, sportovní aktivity, kulturní akce...)

| Název aktivity | Datum konání | Vedoucí programu |
|---|----------------------|---|
| Individuální akce a výlety s možným zapojením rodičů | Průběžně | TU 1. - 9. tř. |
| Sportovní aktivity | Průběžně | L. Boháč, J. Novotná, M. Novák, C. Příbyl, Mihaly, 1. stupeň |
| Den otevřených dveří | Prosinec | L. Boháč |
| Adventní dílny | Prosinec | TU 1. – 9. tř. |
| Školní ples | Březen | J. Novotná |
| Nanečisto | Květen-červen | TU 1. tříd |
| Třídní schůzky - úvodní | Září | TU 1. – 9. tř. |

| | | |
|--|----------------------------|-----------------------|
| Konzultace pro rodiče | Listopad, duben | TU 6. – 9. tř. |
| Konzultace pro rodiče ve třech (učitel-žák-rodič) | Listopad, duben | TU 1. – 7. tř. |

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

1. Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a MPP

Žáci vědí, kdo je ŠMP, k tomuto mají plnou důvěru. Kontakty a konzultační hodiny metodika prevence a výchovného poradce mají všichni žáci k dispozici na webových stránkách školy. To platí i o kontaktech na poradenská zařízení. Žáci mají možnost využít také schránku důvěry, ví, kde je tato umístěna, v případě potřeby jí využívají. Schránka důvěry je anonymní, je to jedna z cest, která spojuje problémy žáků s ŠMP, během roku je žáky občas využívána.

2. Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

Během prvního stupně by žáci měli získat tyto kompetence a znalosti: umění komunikovat s vrstevníky i dospělými, rodinu chápat jako zázemí, mít zdravotní návyky (výživa, hygiena, spánek, cvičení), správně organizovat svůj volný čas, rozlišovat mezi léky, léčivými přípravky a návykovými látkami, definovat drogu a její nebezpečí, včetně alkoholu a tabáku, umět se bezpečně dostat do školy, vědět, jak se chovat v krizových situacích, jak bezpečně pracovat na počítači především na internetu a sociálních sítích, předcházet hrozbám na internetu, které jsou spojeny s kyberšikanou a kyberkriminalitou. Umět pracovat s hodnotami školy.

ročník (třídy)

| Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita...) | Učitel |
|--|--|
| 1. – 3. třída: osobní bezpečí, základy zásadní komunikace, vztahy v dětském kolektivu, základní hygienické návyky, využití volného času, rodina jako bezpečné místo, lidské tělo, zdraví a jeho ochrana, zacházení s léky, režim dne, vztahy mezi lidmi, chování v krizových situacích, lidi kolem nás, ochrana proti obtěžování cizí osobou, bezpečnost v silničním provozu. | Mgr. Kopřivová Dagmar Mgr. Pilsová Pavla Mgr. Dvořáková Iveta Mgr. Průchová Anežka Mgr. Chadimová Petra Mgr. Gallistlová Dana |
| 4. -5. třída: lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími, životospráva a důsledky nevhodných návyků, využívání volného času, pojmy drogová závislost a sexuální výchova, vztahy v dětském kolektivu, domov, rodina, důvěra, vztahy, léčivé a návykové látky, multikulturní výchova, komunikace, základní poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu, dospívání – nebezpečí při komunikaci s cizí osobou, šikana, kyberšikana. | Mgr. Josífková Olina Mgr. Neumannová Bohuna Mgr. Ludmila Potočiarová Mgr. Marková Eva |

Práce na 2. stupni je velmi důležitá, ale obtížná. Přes kritičnost žáků k autoritám je důležité vzbudit přirozený zájem o problematiku a učení se dovednostem jako je diskuse, respektování názoru druhých, týmová spolupráce, asertivita a samozřejmě o témata SPJ. Díky dlouholetému vedení žáků tito doposud pozitivně přistupují k uvedeným tématům, jsou ochotni naslouchat a diskutovat. Pozitivní vliv na jejich rozvoj by měly mít i hodnoty školy a jejich vštěpování.

Na základě výše uvedeného je nanejvýš důležitý výběr vhodné a aktuální preventivní aktivity, její formy i obsahu.

| Preventivní aktivita a její zaměření (např. předávání informací, prožitková aktivita...) | Realizátor |
|---|--|
| 6. třída: práce v kolektivu, vhodná náplň volného času, mezilidské vztahy, vztahy dívek a chlapců, vztahy mezi vrstevníky, šikana, kouření, způsoby odmítání negativních jevů v partě. | Mgr. Příbyl Cyril Mgr. Kalkušová Veronika Mgr. Goldfingerová Aneta |
| 7. třída: komunikace, konflikt, řešení problémů, vliv drog na lidské zdraví, rizika kouření a alkoholu, rizika měkkých drog, problémy způsobované návykovými látkami, způsoby odmítání drog, osobní zodpovědnost, šikana. | Mgr. Mihaly Ludmila Mgr. Novotná Jitka |
| 8. třída: fyziologie působení drog na oběhový, dechový, nervový, reprodukční a imunitní systém, tělesné, duševní a sociální změny, rozvoj závislosti a její nepředvídatelnost, stádia závislosti, drogy – rodina – společnost, zákony a předpisy týkající se požívání drog, věková hranice trestní odpovědnosti, kontaktní místa, nadace, občanská sdružení, gamblerství. | Mgr. Nejedlý Tomáš Ing. Lukášek Pavel |
| 9. třída: zdravý životní styl mladistvých, rozvoj osobnosti, životní cíle a kritéria hodnot, sebevědomí a pojetí vlastní osobnosti, sebehodnocení, volba životního partnera, způsoby řešení osobních problémů, krizové životní situace, souvislost mezi požíváním návykových látek a vyvolanými chorobami, sexuální chování, HIV / AIDS, kontaktní místa v oblasti drogové závislosti, gamblerství. | Mgr. Návratová Markéta Mgr. Novák Miroslav |
| | |

V letošním školním roce se žáci 6. tříd opět zúčastní preventivních programů, které připravuje občanské sdružení DOSVĚTA ze Strakonice. První program proběhne v říjnu, bude se týkat pouze 6. tříd a to dvou. Jde o pokračování komplexního programu, který realizujeme ve škole již čtrnáctým rokem. Programy pro jednotlivé třídy mají náplň se zaměřením vycházejícím z tohoto PP a zároveň reagují na aktuální situaci v třídním kolektivu. Každý třídní učitel má možnost ovlivnit si výběr témat vhodných pro konkrétní třídu na základě svého rozhodnutí ve spolupráci s ŠMP. V rámci tohoto programu bude ve školním roce 2023/2024 ve dvou celodenních blocích pracováno se dvěma - pěti třídami druhého stupně.

V letošním roce by pak chtěl metodik prevence, aby v 8. – 9. proběhla návštěva streetworkerů z CPDM Český Krumlov.

V lednu a únoru bude také realizován ve spolupráci s PORTUS PRACHATICE a Alenou Kajanovou pro 4. třídy program zaměřený na sociální síť a internet. Pro 8. třídy program zaměřený na sebepoškozování a poruchy příjmu potravy.

V případě potřeby je zajištěna spolupráce s panem Průchou z PPP Český Krumlov jak pro 1. tak 2. stupeň ZŠ Plešivec, vždy po konzultaci s MP.

Letos by měla také proběhnout beseda na vybrané téma s tiskovým mluvčím Policie Český Krumlov, který je zároveň preventistou na policii.

Preventivní program pro 1. stupeň zajišťuje metodik prevence motivačními hrami, které jsou zaměřeny podle věku žáků. Témata: Bezpečná cesta do školy, Spolupráce a vztahy v kolektivu, Komunikace, Umět se soustředit, Nebezpečí internetu a sociálních sítí – rizika, Seznámení s tím, co je droga, rizika užívání drog apod.

Další akce budou realizovány dle potřeby ve třídách. Popř. s panem Průchou

2. 2. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

(Aktivity, které nejsou součástí učebního plánu a reagují na zvláštní situaci v třídním kolektivu či mezi třídními kolektivy, která byla zaregistrována na základě šetření ke zjištění situace ve škole, provedeného před zpracováním PP např. pomocí dotazníku, diskuse atd. - viz blok A. Zmapování situace pro stanovení cílů PP. Jedná se o programy cíleně zaměřené na řešení výskytu konkrétních SPJ – násilí, šikana, výskyt a zneužívání drog včetně alkoholu a tabáku, rasismus a jiné projevy netolerance aj., na které budou navazovat další aktivity podle aktuálního vývoje situace.

2. 3. Jednorázové aktivity pro žáky

(Přednáška, projekce videofilmů – pouze informativní programy, pro více žáků, tříd najednou)

| Název aktivity, akce | Datum | Realizátor |
|--|-------------------|-----------------------|
| Hodiny prevence pro 1. stupeň | Podle plánu práce | Miroslav Novák |
| Spaní ve škole 1. – 9. třídy | | |
| Vícedenní školní výlety – upevnění třídního kolektivu | Konec roku | Třídní učitelé |
| Zážitkové kursy pro třídy na 1. a 2. stupni | Celý rok | Všichni učitelé |
| Adventní dílny | listopad | Všichni učitelé |
| Intenzivní spolupráce 1. a 9. tříd – viz plán spolupráce na www.zsplesivec.cz | Celý rok | Učitelé 1. a 9. třídy |
| Besedy, koncerty, školení, programy v kině, boudě, knihovně, klášteře | Celý rok | Všichni učitelé |
| Podíl 8. tříd na projektu Červená stužka | Celý rok | Jitka Novotná |
| Sběr papíru | | |
| Den proti rakovině | Celý rok | Jitka Novotná |
| Podpora charitativních akcí | | |
| Adopce na dálku | | |

2. 4. Volnočasové aktivity pro žáky

Škola nabízí vyplnění volného času žáků formou zájmových kroužků, které mimo jiné slouží k rozvoji osobnosti, spolupráci apod.

| NÁZEV KROUŽKU | TŘÍDA | KROUŽEK ZAJIŠŤUJE | DEN |
|---|------------|-------------------|---------------------|
| Keramika | 3.–9. | Sekaninová Zdena | Pondělí |
| Keramika I. | 1.–9. | Schwarzová Eva | Středa |
| Keramika II. | 1.–9. | Schwarzová Eva | Čtvrtek |
| Atletický kroužek - 1. stupeň | 3.–5. | externí lektor | Pondělí |
| Atletický kroužek - 2. stupeň | 6.–7. | externí lektor | Pondělí |
| Stolní tenis | 4.–7. | Hladík František | Úterý |
| Příprava na přijímací zkoušky - M | 9.A 9.B | Škorpík Martin | Pondělí, čtvrtek |
| Příprava na přijímací zkoušky - ČJ | 9.A | Návratová Markéta | Pondělí |
| Příprava na přijímací zkoušky - ČJ | 9.B | Šímová Viola | Pondělí |

| | | | |
|---|-------|---------------------|---------|
| <u>Věda nás baví</u> | 2.–5. | Mihaly Ludmila | Úterý |
| Rybářský kroužek | 2.–9. | pan Míka | Pondělí |
| Náboženství | 1.–9. | Talířová Štěpánka | Pátek |
| Šachy | 1.–9. | Škorpík Martin | Úterý |
| Hravá jóga | 1.–4. | Kubičková Hana | Pondělí |
| Základy šití | 3.–9. | Eva Schwarzová | Pondělí |
| Zdravý životní styl, zdravá výživa | 1.–5. | Jitka Janoušková | Čtvrtek |
| Deskovky I. | 2.–3. | Jaroslava Pastorová | Čtvrtek |
| Deskovky II. | 3.–5. | Jaroslava Pastorová | Pondělí |
| Fotokroužek | 4.–9. | Iveta Marešková | Pondělí |

IV. DALŠÍ PREVENTIVNÍ AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

Hodina prevence – po minulých letech, kdy se tato forma prevence osvědčila, budou i v aktuálním školním roce vyučovací hodiny pro všechny třídy na 1. stupni včetně prvních tříd v prvním i druhém pololetí školního roku. Letos bude tematicky zaměřena na bezpečnou cestu ze školy a do školy, rizika komunikace s cizími lidmi, jak se chovat v krizových situacích, důležitá telefonní čísla, vztahy ve třídě, a ve vyšších ročnících 1. stupně na kyberšikanu, nebezpečí internetu, hraní her a jiné a také na nebezpečí užívání lehkých drog. Hodina prevence může reflektovat případné aktuální problémy ve třídě (třídní kolektiv).

Na druhém stupni bude v letošním roce kladen důraz na kyberkriminalitu a kyberšikanu, užívání lehkých drog, vztahy v kolektivu apod. Kromě metodika prevence a vyučujících Výchovy ke zdraví a Výchovy k občanství, třídních učitelů bude s naší školou opět spolupracovat společnost DOSVĚTA, ICOS Český Krumlov, Spirála aj. Dále pak společnost PORTUS Prachatice, která se stala konzultantem v oblasti internetu a riziky s ním spojených. Další akce budou vyplývat z případné potřeby prevence v hodinách.

V tématech spojených zejména s tvorbou klimatu ve třídě a prací s kolektivem počítá škola mimo sdružení DOSVĚTA (viz kapitola 2) zejména se spoluprací s OBČANSKÝM SDRUŽENÍM A SVP SPIRÁLA ČESKÝ KRUMLOV, ICM Český Krumlov, ICOS Český Krumlov a PEDAGOGICKOU PORADNOU V ČESKÉM KRUMLOVĚ.

V. SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

Pedagogicko-psychologická poradna Český Krumlov, CPDM Č. Krumlov, sdružení Spirála Český Krumlov, Městský úřad Český Krumlov – odbor sociální péče, Policie ČR, Český červený kříž, Speciálně-pedagogické centrum České Budějovice, o. s. DOSVĚTA Strakonice, Psychiatrická léčebna Červený Dvůr, PORTUS Prachatice, ICOS Český Krumlov aj.

VI. ŠKOLENÍ PRO UČITELE

Účast metodika prevence na Krajské konferenci Metodiků prevence v Českých Budějovicích.
Podzim/Jaro 2024 beseda s panem Ing. Petrem Šmidem na téma aktuální svět internetu.

VII. ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

| | Datum | Podpis ředitele školy |
|--|--------------|------------------------------|
| Seznámení ředitele školy s PP | 21. 9. 2023 | |
| Seznámení pedagogického sboru školy s PP | 2. 10. 2023 | |